

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2015/07

Tartalom

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok	1
Ágazati teljesítmények	3
Társadalmi és jövedelmi folyamatok	4

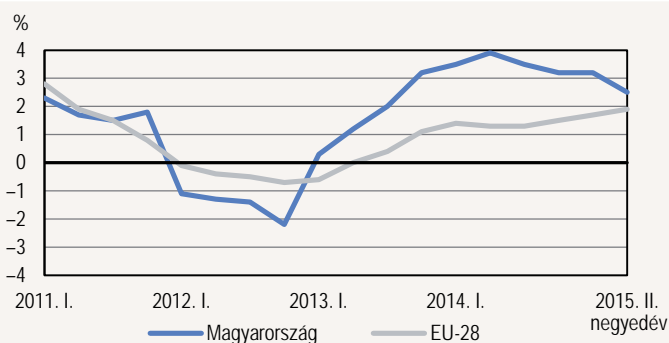
Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- A **globális gazdaság** alakulására jelentősen hatott a kőolaj alacsony ára. A Nemzetközi Valutaalap becslése szerint a globális gazdaság teljesítménye – a 2014. évi 3,4%-os emelkedést követően – 2015-ben 3,3%-kal bővül az előző évhez képest. A teljesítmény alakulására a kőolaj árváltozásán kívül hatással vannak többek között a geopolitikai konfliktusok, valamint a kínai gazdaság növekedési ütemének lassulása.
- A világ legnagyobb nemzetgazdaságai¹ közül 2015 I. félévében **India** gazdasági teljesítménye 7,4, **Kínáé** 7,0, az **Egyesült Államoké** 2,8%-kal nőtt, **Japáné** ugyanakkor gyakorlatilag stagnált az előző év azonos időszakához képest.
- 2015 január–júniusában az **Európai Unió (EU-28)** tagországainak együttes teljesítménye² 1,8%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Az unió legnagyobb nemzetgazdaságának számító Németország GDP-je 1,4%-kal bővült.
- A magyar gazdaság teljesítménye 2013 folyamán dinamikus növekedési pályára állt, ami 2015 első felében folytatódott. **Hazánk bruttó hazai terméke** – a KSH gyorsbecslése szerint – 2015 I. félévében 3,1%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. (2014 január–júniusában a GDP 3,9%-kal bővült.) 2015 II. negyedévében a gazdasági teljesítmény – az I. negyedévi 3,5%-os bővülést követően – 2,7%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A növekedés üteme némileg lassult a korábbi negyedévekhez képest, ebben szerepet játszott a termelési oldalon a mezőgazdaság csökkenő teljesítménye, valamint a felhasználási oldalon a visszafogottabb külső kereslet.

1. ábra

A GDP volumenváltozása*

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

* Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok szerint.
Forrás: Eurostat.

¹ A bekezdésben szereplő országokra vonatkozó adatok szezonálisan kiigazítottak. Forrás: OECD.

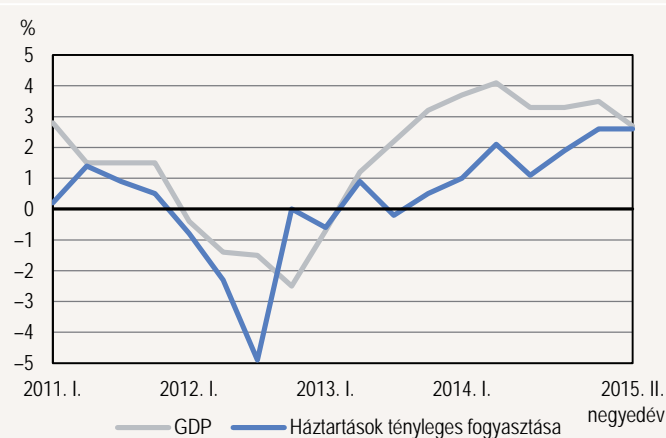
² Az Európai Unió egészére és a tagállamokra vonatkozó GDP-adatok szezonálisan és munkanaphatással kiigazítottak.

- A nemzetközi összehasonlítások során alkalmazott szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint a magyar gazdaság teljesítménye 2015 január–júniusában 2,8%-kal növekedett az egy évvel korábbihoz képest, ezzel – az uniós átlagot (1,8%) számottevően meghaladva – az **uniós rangsor** első felében helyezkedünk el. A régiós versenytársak mindegyikében emelkedett a GDP volumene.
- Az **előző negyedévhez viszonyítva** – szintén szezonálisan és naptárhatással kiigazított index alapján – az I. negyedévben 0,7, a II. negyedévben 0,5%-kal növekedett hazánk teljesítménye.
- A **felhasználási oldalon** a bővülő fogyasztás következtében a belső kereslet pozitívan támogatta a gazdasági növekedést. 2015 I. félévében a **belldi felhasználás** volumene 0,9%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A belső kereslet GDP-hez viszonyított aránya 90,6% volt, ez 2,0 százalékponttal alacsonyabb a 2014. I. félévinél.
- 2015 január–júniusában a – GDP több mint hattizedét jelentő – **háztartások tényleges fogyasztása** 2,6%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a legnagyobb részarányt képviselő **háztartások fogyasztási kiadásai** 2,9%-kal bővültek. A nagy súlyú kiadási csoportok közül 2015 első két negyedévében az élelmiszerek, a közlekedés, a szabadidő és kultúra, a vendéglátás és szálláshelyszolgáltatás, valamint a lakásszolgáltatás esetében növekedett a fogyasztási kiadás volumene, az élvezeti cikkeké (szeszes ital, dohányárúk) viszont csökkent.
- A **természetbeni társadalmi juttatásokon** belül a nagyobb súlyú kormányzattól kapott természetbeni társadalmi juttatások volumene 2,0%-kal emelkedett, a háztartásokat segítő nonprofit intézményektől kapott juttatásoké azonban 1,8%-kal mérséklődött.
- A GDP egytizedét adó **közösségi fogyasztás** 3,1%-kal elmaradt az egy évvel korábbi szinttől. A háztartások tényleges fogyasztása és a közösségi fogyasztás együtteséből álló **végző fogyasztás** 1,8%-kal bővült.

2. ábra

A GDP és a fogyasztás volumenváltozása

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

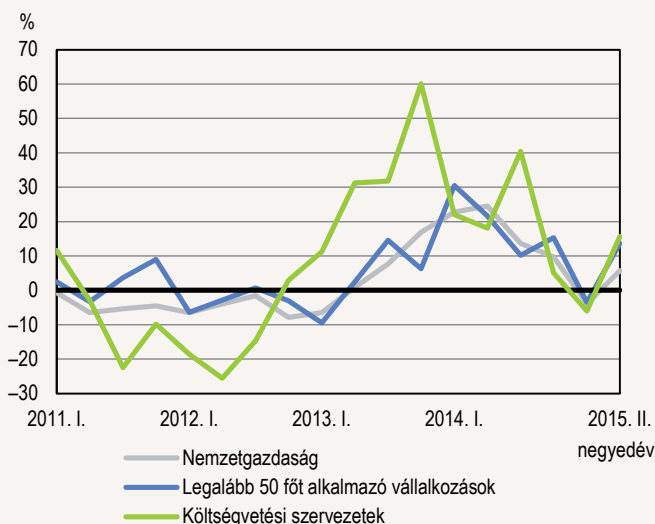

- 2015 első hat hónapjában a **bruttó állóeszköz-felhalmozás** 0,4%-kal nőtt, GDP-hez viszonyított aránya 18,6% volt, ez 0,4 százalékponttal alacsonyabb a 2014. I. félévinél.
- A bruttó állóeszköz-felhalmozás közel háromnegyedét adó **beruházási teljesítmény** – az I. negyedévi 3,9%-os csökkenést követően – a II. negyedévben 5,7, az I. félévben összességében 1,7%-kal emelkedett az egy évvel korábbi magas bázishoz képest. (2014 I. félévében a beruházások 24%-kal bővültek.) 2015 első hat hónapjában az építési beruházások volumene 2,9, a gép- és berendezés-beruházásoké 0,3%-kal meghaladták a 2014. I. félévét.
- A beruházások több mint felét megvalósító 50 főnél nagyobb, versenyszférában tevékenykedő **vállalkozások** körében 6,5, a **költségvetésben** 7,3%-kal nőtt a beruházási teljesítmény.
- 2015 I. félévében a **nemzetgazdasági ágak** döntő többségében elmaradt a **beruházási teljesítmény** az egy évvel korábbihoz képest. A beruházások közel 30%-át adó **feldolgozóipar** fejlesztései 3,5%-kal csökkentek. A második legjelentősebb beruházónak számító szállítás, raktározás területén viszont 27%-kal több beruházás valósult meg. Az ágazaton belül a vasút- és autópálya-építések, a nagyvárosi közlekedési hálózatok fejlesztése, valamint a járműparkok korszerűsítése jelentősen bővült. A szintén nagy súlyú ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban a beruházási teljesítmény 2,0%-kal mérséklődött. E három nemzetgazdasági ágban együttesen a beruházások közel 60%-a realizálódott.
- 2015 első hat hónapjában az alacsony – 6,0%-ot meg nem haladó – részarányú nemzetgazdasági ágak közül a legnagyobb mértékben (28%) az energiaipari beruházások emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest. Jelentős növekedés következett be még a víz- és hulladékgazdálkodásban (26%), a bányászatban (22%), valamint az oktatásban (13%). Ugyanakkor számottevően csökkentek a fejlesztések a mezőgazdaságban (22%), a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (16%) területén, a kereskedelemben (11%), az egészségügyi szolgáltatásban (10%), valamint a művészet és szabadidő (10%) területén.

3. ábra

A beruházások volumenváltozása

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

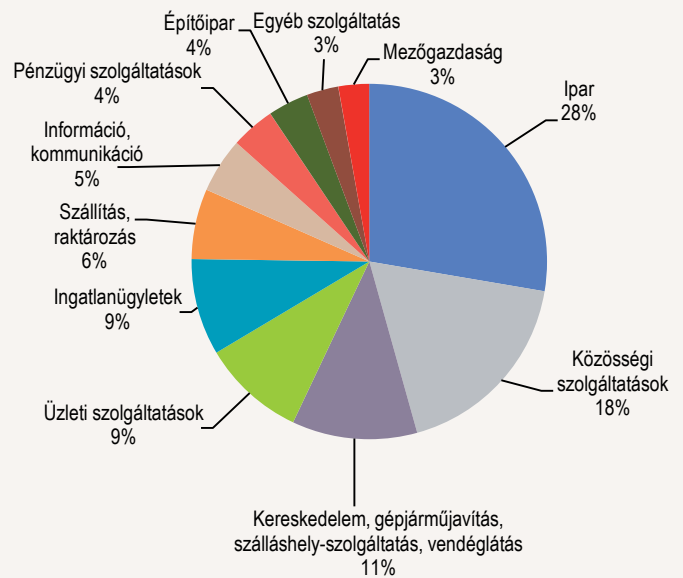
- A **külső kereslet** pozitívan támogatta a GDP bővülését. Az I. félévben az export volumene 8,8, az importé 6,9%-kal emelkedett. Hazánkat változatlanul magas szintű gazdasági nyitottság jellemzi. A nemzetgazdaság külkereskedelmi forgalmában – az egy évvel korábbihoz képest

360 milliárd forintos javulás mellett – 1459 milliárd forintos többlet keletkezett, ami a GDP 9,4%-ának felel meg.

- A **termelési oldalt** tekintve a feldolgozóipar és a szolgáltató szektor egyaránt pozitívan járult hozzá a gazdasági növekedéshez. A bruttó hozzáadott érték³ 2015 I. félévében 3,2, ezen belül az árutermelő ágazatok (mezőgazdaság, ipar, építőipar) együttes hozzáadott értéke 4,9%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest.
- Az árutermelő nemzetgazdasági ágak közül a **mezőgazdaság** teljesítménye 2015 első hat hónapjában – az egy évvel ezelőtti 12%-os növekedést követően – 14%-kal visszaesett az előző év azonos időszakához képest. Az **ipar** hozzáadott értéke 6,9, ezen belül a feldolgozóiparé 7,5%-kal bővült. (A feldolgozóipari ágak közül a járműgyártás és a hozzá kapcsolódó beszállítói ágazatok teljesítménye továbbra is jelentősen nőtt.) Az **építőipar** teljesítménye 2013 II. negyedéve óta folyamatosan növekszik, 2015 I. félévében 7,7%-kal.

4. ábra

A bruttó hozzáadott érték megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint, 2015. I. félév

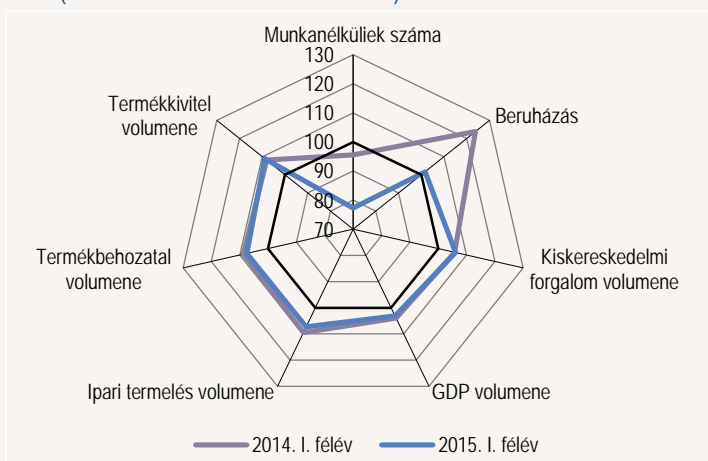
- A bruttó hozzáadott érték közel kétharmadát előállító **szolgáltatószektor** hozzáadott értéke 2015 I. félévében 2,4%-kal meghaladta az egy évvel korábbit, ezen belül a szolgáltató ágazatok döntő többsége is emelkedett. A legnagyobb mértékű növekedés (5,2%) a **kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás ágazatsorozat** területén következett be, ezen belül mindkét nemzetgazdasági ág bővülése jelentős volt.
- Az információtechnológiai szolgáltatások növekedése következtében az **információ, kommunikáció** nemzetgazdasági ág hozzáadott értéke 3,0%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Ezen kívül még emelkedett a **művészet, szórakoztatás, egyéb szolgáltatás** (4,5%) nemzetgazdasági ág, az **üzleti szolgáltatások** (4,2%), a **szállítás, raktározás** (2,8%), az **ingatlanügyletek** (0,5%), valamint a **közösségi szolgáltatások** (közigazgatás, oktatás, egészségügyi, szociális ellátás) hozzáadott értéke (0,3%).
- A szolgáltató szektorban mindössze a **pénzügyi szolgáltatások** hozzáadott értéke mérséklődött (0,6%-kal), ezzel már több mint öt éve tart a csökkenő tendencia. A bankszektor teljesítményét elsősorban a háztartások hitelállományának – a devizahitelek forintosítása miatti – mérséklődése okozta. A biztosítástechnikai tartalékok növekedése következtében a biztosítói ágazat hozzáadott értéke mérséklődött.

³ A bruttó hozzáadott érték nem tartalmazza a termékadók és -támogatások egyenlegét, szemben a bruttó hazai termékkel.

- A **külkereskedelmi termékgazdálkodás 2015. január-júliusában** – az első becslés szerint – a kivitel értéke 52,9 milliárd eurót tett ki, 7,6%-kal nagyobb összeget, mint 2014 azonos időszakában. A behozatal értéke 48,0 milliárd euró volt, 5,5%-kal több, mint egy évvel korábban. A külkereskedelmünk 4,9 milliárd eurós többlettel zárta az első hét hónapot, az egyenleg 1,2 milliárd euróval javult az előző év azonos időszakához képest.
- **2015. júliusban** – szintén az első becslés szerint – az export euróértéke 5,4, az importé pedig 2,3%-kal haladta meg a tizenkét hónappal korábbi szintet. Az egyenlegben 674 millió eurós többlet keletkezett, ami 236 millió euróval több az egy évvel korábbinál.
- A részletesen feldolgozott, **január-június** adatok szerint a **külkereskedelmi termékgazdálkodás volumene** a kivitel esetében 8,9, a behozatalában 7,5%-kal bővült a 2014. I. félévihez képest. Az időszakon belül a forgalom volumene mindkét irányban valamivel kisebb mértékben bővült a II. negyedévben, mint az I. negyedévben, a kivitel növekedése mindkét negyedévben meghaladta a behozatalt.
- A január-június időszak során a **külkereskedelmi termékgazdálkodás forintban mért árszínvonal** mérséklődött a tavaly ilyenkoréhoz képest, a változás mértéke az exportban 0,6, az importban pedig 1,1% volt. Az import árszínvonalának az exporttét meghaladó mértékű csökkenése hatására a **cserearány** kedvezően változott, a javulás mértéke 0,5% volt. A **forint** az euróhoz képest némileg (0,2%-kal), a dollárhoz viszonyítva pedig határozottan (23%-kal) leértékelődött.
- **2015. január–augusztusban az államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 915 milliárd forint volt, 56 milliárd forinttal több, mint 2014 azonos időszakában. Az államháztartás központi alrendszerének bevétele 10,4, kiadása 11,3 billió forintot tett ki, amely értékek 1,4, illetve 0,8%-kal elmaradtak az egy évvel korábbiaktól. A központi költségvetés 980 milliárd forintos hiánnyal zárta az első nyolc hónapot, ez 73 milliárd forinttal kedvezőbb az egy évvel korábbihoz képest. A társadalombiztosítási alapok egyenlege ezzel szemben romlott, a 34 milliárd forintos többlet 116 milliárd forinttal kevesebb, mint a 2014. január–augusztusi. A TB-alapokhoz hasonlóan az elkülönített állami pénzalapok egyenlege is kedvezőtlenebbé vált, a romlás mértéke 13 milliárd, az aktívum pedig 32 milliárd forint volt.

5. ábra

Fontosabb gazdasági jelzőszámok
(az előző év azonos időszaka = 100)

Ágazati teljesítmények

- **2015-ben** 4,6%-kal kisebb területen, az előző évinél 2,8%-kal több, 7,5 millió tonna **kalászos gabona** termett. A termésmennyiségek a zab, a termésátlagok a rozs kivételével felülmúlták az előző évet. A növekedésnek kedvezett a tavaly őszi és az idei májusi csapadékos időjárás.

- A búza **termésátlaga** 1991 óta nem volt ilyen magas, az elmúlt 5 év átlagát 22, a 2014. évet 8,7%-kal haladta meg. Az árpa termésátlaga 9,0, a zabé 7,9, a tritikáléé 1,0%-kal nőtt az előző évihez képest, a rozsé viszont 2,4%-kal csökkent, bár az elmúlt 5 év átlagánál így is 11%-kal magasabb volt.
- **2015 júliusában a mezőgazdasági termelői árak** 5,6%-kal elmaradtak az előző év azonos időszakától. A növényi termékek ára 1,9, az élő állatok és állati termékeké 11%-kal csökkent.
- A gabona- és a zöldségfélék ára 8,1, illetve 3,3%-kal mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest, a burgonyáé és a gyümölcsféléké azonban nőtt (9,0, illetve 24%-kal). Az élő állatok termelőiár-szintje 9,0, az állati termékeké 16%-kal alacsonyabb lett.
- **2015. január-júliusban** a termelői árak 5,7%-kal csökkentek: a növényi termékeké 3,6, az élő állatok és állati termékeké 8,9%-kal. A vágósertés ára 12, a tejé 21%-kal visszaesett.
- **2015 júliusában az ipari termelés volumene** 3,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, az ütem lassulásában szerepet játszott a bázishatás is. A júliusi emelkedéssel már közel két éve folyamatosan nő az ipari kibocsátás. Az exportértékesítés volumene egy év alatt 4,6, a belföldi értékesítése 1,5%-kal nőtt. Az ipar nemzetgazdasági ágai közül a feldolgozóipari termelés volumene 4,3%-kal nagyobb lett, az energiaiparé ugyanakkor stagnált, a csekély súlyú bányászaté pedig 6,8%-kal visszaesett 2014 júliusához képest.
- **2015 január-júliusában** az ipari termelés volumene 6,7%-kal magasabb volt a 2014 azonos időszakánál. Az ipari ágak közül a **feldolgozóipar** kibocsátása 7,2, az **energiaiparé** 5,2%-kal bővült, a kis súlyú **bányászaté** ugyanakkor 3,5%-kal csökkent. Mindkét értékesítési irányban emelkedtek az eladások: az összes értékesítés közel kétharmadát adó exporteladások 8,7, a több mint egyharmadát adó belföldi eladások 3,0%-kal.
- 2015 első hét hónapjában a **feldolgozóipari alágak** többségében nőtt a kibocsátás, a legnagyobb mértékben (16%) a feldolgozóipari termelés háromtizedét adó **járműgyártásban**. Utóbbin belül a közúti jármű-alkatrész gyártása 18%-kal bővült. A termelés 11%-át jelentő, szinte teljes egészében külföldre értékesítő **elektronikai ipar** 5,4%-kal nőtt, elsősorban az elektronikus fogyasztási cikkek gyártásában bekövetkezett 25%-os növekedés miatt. A termelés tizedét adó **élelmiszeripar** kibocsátása – az exportértékesítés 10%-os emelkedése miatt – 3,1%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A közepes súlyú **gumi-, műanyag- és építőanyagipar** termelése – a bővülő hazai és külföldi eladások eredményeként – számottevően növekedett (15%).
- 2015 január-júliusában a feldolgozóipar három alágában mérséklődött a kibocsátás, a legnagyobb mértékben, 1,9%-kal – az exportértékesítés erőteljes visszaesése (27%) miatt – a **kocsigyártás, kőolajfeldolgozás** területén. A **gép, gépi berendezés gyártásában** 1,7, valamint – a fémalapanyag-gyártás egy évvel korábbitól elmaradó exportértékesítése miatt – a **kohászat, fémfeldolgozás** területén 0,3%-kal mérséklődött a termelés.
- Az év első hét hónapjában az ipari termelés bővülése az ipari alkalmazotti létszám⁴ 2,8%-os növekedése mellett következett be, így az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés volumene** 4,1%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A termelékenység a feldolgozóiparban 4,0, az energiaiparban 7,9%-kal javult.
- 2015 január-júliusában az ipari termelés mindegyik **régióban** emelkedett, a legnagyobb mértékben Dél-Alföldön (13%), a többi régióban 3,0 és 10,1% közötti mértékben.
- A megfigyelt feldolgozóipari ágazatok körében az **új rendelések volumene** júliusban 2,1%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, ezen belül az új belföldi rendeléseké 11, az új exportrendeléseké 0,8%-kal. (A járműgyártás új exportrendelése 12%-kal bővültek.) Július végén az összes **rendelésállomány** 11%-kal haladta meg az előző év júliusi.

⁴ A legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásoknál.

- Az **ipari termelői árak** 2015 júliusában 0,3%-kal emelkedtek, az év első hét hónapjában viszont 0,8%-kal mérséklődtek az előző év azonos időszakához képest. A **belföldi eladások** árai júliusban 1,8, január–júliusban 2,9%-kal elmaradtak az egy évvel korábbitól. Az év első hét hónapjában az árszínvonal csökkenéséhez számottevően hozzájárult az energiaiparban (3,3%), valamint a feldolgozóipari ágak közül a kősztyártás, kőolaj-feldolgozás területén (14%) és a vegyi anyag, termék gyártásában (4,0%) bekövetkezett árcsökkenés. Az **exportértékesítés** árai január–júliusban 0,4, ezen belül a legnagyobb súlyú járműgyártásé 0,2%-kal emelkedtek. (2015 júliusában az exportértékesítési árak 1,5%-kal nőttek a 2014. júliuséhoz képest.)
 - Az **építőipari termelés** volumene **júliusban** 0,2%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Az **épületek** változatlan áron számolt termelése 0,5%-kal mérséklődött, ami elsősorban az egy évvel korábbi magas bázis, illetve a nagyértékű új beruházások hiányának következménye. Az **egyéb építmények** termelési volumene 0,9%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Az **előző hónaphoz képest** – a szezonálisan és munkanappal kiigazított index alapján – az építőipar termelése 3,0%-kal csökkent.
 - **Január–júliusban** az építőipari termelés volumene 6,7%-kal bővült az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az épületek építése 4,1, az egyéb építményeké 9,4%-kal emelkedett.
 - A **júliusban megkötött új szerződések** volumene 4,2%-kal alacsonyabb volt, mint az előző év azonos hónapjában. Az épületek építésére kötött szerződések volumene 12, az egyéb építményeké 0,2%-kal csökkent. Az **első hét hónapban** 19%-kal kisebb volumenű **új szerződést** kötöttek, mint 2014 azonos időszakában. Az épületek építésére kötött szerződések volumene 16, az egyéb építmények építésére vonatkozó új szerződéseké 20%-kal visszaesett.
 - Az új szerződések elmúlt hónapokban történt csökkenése következtében az építőipari vállalkozások július végi **szerződésállományának** volumene 47%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. Ezen belül az épületek építésére kötött szerződéseké 12, az egyéb építményeké 54%-kal alacsonyabb volt, mint 2014. július végén.
 - A szolgáltató ágazatok közül a **kiskereskedelmi forgalom** volumenének alakulását 2013 óta növekvő tendencia jellemzi. 2015. **júliusban** a forgalom volumene 6,8, **január–júliusban** összességében 6,2%-kal nőtt. (A naptárhatástól megtisztított adatok szerint azonos mértékű volt a bővülés.) Júniusához képest egy hónap alatt a szezonálisan és naptárhatástól megtisztított index szerint az eladások 0,6%-kal emelkedtek.
 - Január–júliusban az összeforgalom csaknem felét lebonyolító **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek** eladásai 3,8%-kal meghaladták az előző év azonos időszakát. Ezen belül a forgalom több mint háromnegyedét realizáló vegyes termékkörű üzleteké (hiper- és szupermarketeké, vegyesboltoké) 4,0, az élelmiszer-, ital-, dohányáruszaküzleteké 3,3%-kal emelkedett. A **nem élelmiszertermékeket** forgalmazó kiskereskedelmi egységek forgalma 2015 első hét hónapjában 8,2%-kal nőtt 2014 azonos időszakához képest. Ezen belül az összes tevékenységcsoportban emelkedtek az eladások: a textil-, ruházati és lábbeliüzleteké, valamint az iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelemé egyaránt 12, a könyv-, számítástechnika- és egyébiparcikk-üzleteké 10, a gyógyszer-, gyógyászati termék-, illatszerekkereskedelmé 5,9, a forgalom több mint negyedét adó bútortermék-, műszakiparcikk-üzleteké pedig 1,4%-kal. A termékek széles körére kiterjedő csomagküldő és internetes kiskereskedelemben a forgalom 27%-kal emelkedett. Az **üzemanyag-kiskereskedelem** forgalma az év első hét hónapjában 8,7%-kal bővült, miközben a járműüzemanyagok fogyasztói ára átlagosan 11%-kal csökkent.
 - Január–júliusban a kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem** forgalma 3,0%-kal mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest.
 - A **kereskedelmi szálláshelyeken 2015 január–júliusában** a vendégek száma 8,9, a vendégéjszakáké 6,7%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A **külföldi vendégek** 6,6, a belföldiek 6,9%-kal több vendégéjszakát töltöttek el hazánkban az egy évvel korábbihoz képest. (A külföldi és a belföldi forgalom egyaránt 7,2 millió vendégéjszaka volt.) A vendégforgalom bővülése a szálláshelyek árbevételét is növelte: folyó áron összesen 11%-kal nagyobb (201 milliárd forintnyi) bruttó bevételt könyveltek el, amihez a szobaárak emelkedése és a forgalom bővülése körülbelül azonos mértékben járult hozzá. Széchenyi Pihenőkártyával történő fizetésekből 9,9 milliárd forint, az egy évvel korábbinál folyó áron 3,9%-kal több származott. Az időszakon belül július kiemelkedő, 9,5%-os bővülést hozott a vendégforgalomban, a szállodai szobafoglaltság 66,7% volt, ezt a szintet a rendszerváltás utáni időszakban egyszer sem érte el júliusban.
 - A **vendéglátóhelyek** eladási forgalmának volumene **január–júliusban** 9,0%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, ezen belül júliusban kiugró, 20%-os bővülést mértünk. A forgalom értéke az első hét hónapban összesen 498 milliárd forintot tett ki. **2015 I. félévében** a Magyarországra érkező **külföldi látogatók** 20,8 millió alkalommal lépték át a határt, 6,2%-kal többször, mint egy évvel korábban. A külföldiek 683 milliárd forintot költöttek, folyó áron 8,3%-kal többet, mint 2014 első felében. A **magyarok** 6,6%-kal többször, 8,1 millió alkalommal utaztak határainkon túlra, és 281 milliárd forintot költöttek el, ami 7,4%-kal haladja meg az egy évvel korábbit. Az utasforgalmi egyenleg így 402 milliárd forint volt, 8,9%-kal több, mint 2014 első felében.
- ### Társadalmi és Jövedelmi Folyamatok
- Az alapvető **népmozgalmi mutatók** szerint **2015 első hét hónapjára** az egy évvel korábbinál több születés és halálozás, valamint gyorsuló ütemű népességcsökkenés volt jellemző. Az előzetes adatok szerint 2015. január–júliusban 52 235 **gyermek született**, 0,7%-kal (352 fővel) több az egy évvel korábbinál, viszont a születési arányszám (9,1 ezrelék) nem változott. Az **elhunytak** 78 709 fős száma 7,0%-kal (5163 fővel) haladta meg az előző év azonos időszakát, a halálozási arányszám 12,8 ezrelékről 13,8 ezrelékre növekedett. A halálozások száma az év első négy hónapjában több, a május–júliusi időszakban átlagosan 2,3%-kal kevesebb volt, mint egy évvel korábban. Az év eleji jelentős halálozási többlet alakulásában a tetőző influenzajárvány és az előző év alacsony bázisértéke is szerepet játszott. A csecsemőhalandóság 4,1 ezrelékes értéke 0,6 ezrelékponttal maradt el az egy évvel korábbitól.
 - 2015 január–júliusában a **természetes fogyás** 26 474 főt tett ki, 22%-kal többet a 2014 azonos időszakánál.
 - Folytatódott a **házasságkötések** számának emelkedése: 2015 első hét hónapjában 22 790 házasságot anyakönyveztek, 8,0%-kal (1689-cel) többet, mint egy évvel ezelőtt.
 - **2015. május–júliusban** folytatódott a korábbi időszakra jellemző munkaerő-piaci tendenciák: a foglalkoztatottság nőtt, a munkanélküliség csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A **foglalkoztatottak száma** – a 15–74 éves korcsoportban – 4 millió 224 ezer fő volt, 139 ezerrel több a 2014. május–júliusinál. A növekedéshez a hazai elsődleges munkaerőpiac létszám-bővülése csaknem 60, a közfoglalkoztatottaké 65, a külföldi telephelyen dolgozóké pedig 14 ezer fővel járult hozzá. A foglalkoztatottak közül 4 millió 189 ezer fő tartozott a 15–64 évesek korcsoportjába, számuk egy év alatt 135 ezer fővel (3,3%-kal) emelkedett. A **foglalkoztatási arány** – ugyanezen időszak alatt, a 15–64 évesek körében – 2,6 százalékponttal 64,1%-ra bővült. A férfiak foglalkoztatási mutatói nagyobb mértékben javultak, esetükben a foglalkoztatási arány az előző év azonos időszakához képest 3,1 százalékponttal, 70,6%-ra, a nők 2,1 százalékponttal, 57,8%-ra

nőtt. Mindhárom fő korcsoportban bővült a foglalkoztatottság. A munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalok foglalkoztatási aránya 25,5 a legjobb munkavállalási korú, 25–54 éveseké 80,9, az idősebb, 55–64 éveseké pedig 45,5%-ra emelkedett.

- A **munkanélküliek száma** – 2015. május–júliusban a 15–64 éves népesség körében – 51 ezer fővel (14%-kal) 305 ezer főre esett vissza, a **munkanélküliségi ráta** 6,8%-os értéke pedig 1,3 százalékponttal volt kevesebb az egy évvel korábinál. A férfiakat alacsonyabb szintű munkanélküliség (6,5%) jellemezte, mint a nőket (7,1%), egyúttal előbbiek körében az egy év alatt bekövetkezett javulás mértéke is nagyobb volt. Mindhárom fő korcsoportban a munkanélküliség mérséklődése volt jellemző. A munkanélküliségi ráta a 15–24 éves fiataloknál 17,7, a 25–54 éveseké 5,9, az 55–64 éveseké 5,6%-ra csökkent. A munkanélküliek 48,2%-a **tartósan**, azaz legalább egy éve **munkanélküli**, míg a **munkakeresés átlagos időtartama** 18,2-ről 19,3 hónapra nőtt.⁵
- 2015 első hét hónapjában a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szintű⁶ havi **bruttó átlagkeresete** 243 400 forint volt, ennek – családi kedvezmény nélkül számított – **nettó** összege 159 400 forintot tett ki. (A családi kedvezményt is figyelembe véve a nettó bér 166 200 forintra becsülhető.) A kereseteket terhelő járulékok és a személyi jövedelemadó-szabályok változatlansága következtében a bruttó és a nettó átlagkeresetek azonos mértékben, egyaránt 3,5%-kal haladták meg az egy évvel korábit. (A közfoglalkoztatottak átlagkereseti adatait figyelmen kívül hagyva a növekedés szintén megegyezett, 3,5% volt.) A keresetek júliusi növekedésére (3,1%) a fegyveres testületek⁷ illetményemelése és a szociális területen dolgozók részére bevezetett kiegészítő pótlék volt hatással.
- A vállalkozásoknál alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete 170 100 forint volt, 3,7%-kal több a 2014. január–júliusinál. A közfoglalkoztatás hatását kiszűrve a költségvetésben dolgozók 160 200 forintot kerestek, 3,0%-kal többet az egy évvel korábinál. A nonprofit szervezeteknél alkalmazottak nettó keresete egy év alatt 3,3%-kal, 153 600 forintra nőtt. (A költségvetési intézmények és a nonprofit

szervezetek kiemelését a közfoglalkoztatottak jelentős száma indokolja, ugyanis ebben a két gazdálkodási formában alkalmazzák 94%-ukat.)

- A költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél a foglalkoztatottak egy része, mintegy 192 ezer fő – az adó- és járulékváltozások ellentételezését szolgáló – **kompenzációban** részesült. Ezen a címen a költségvetésben dolgozók átlagosan havi bruttó 9800, a nonprofit szervezeteknél pedig 9300 forint juttatást kaptak.
- A **fogyasztói árak** 2015 elején egyre kisebb ütemben csökkentek, majd májustól emelkedtek. **Augusztusban** az átlagos árszínvonal az egy évvel korábbival azonos szinten volt. **Január–augusztusban** összességében a fogyasztói árak átlagosan 0,2%-kal alacsonyabbak voltak, mint az előző év azonos időszakában, amihez elsősorban az üzemanyagok és a háztartási energia árának csökkenése járult hozzá.
- 2015. január–augusztusban a **javak főbb csoportjai** közül a legnagyobb mértékben az egyéb cikkek (lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos cikkek, gyógyszerek, járműüzemanyagok, valamint kulturális cikkek) árszínvonala csökkent (4,3%), ezen belül a járműüzemanyagokért 11%-kal kellett kevesebbet fizetni, mint egy évvel korábban. Szintén jelentős mértékben, 3,9%-kal csökkent a háztartási energia fogyasztói ára, ezen belül az elektromos energiáért 5,7, a vezetékes gázért 3,2, a távfűtésért 3,4%-kal kellett kevesebbet fizetni. Az élelmiszerárak 0,5%-kal emelkedtek, ezen belül a hús, hal és készítményeik 1,2, a tejtermékek 2,2, a liszt 4,6, a cukor 16%-kal lett olcsóbb, miközben a tojás drágult (6,0%). Az idényáras élelmiszerek, azaz a burgonya, a friss zöldség, gyümölcs ára átlagosan 8,3%-kal emelkedett. 2015 első nyolc hónapjában a ruházati cikkek árszínvonala 0,1%-kal mérséklődött, a tartós fogyasztási cikkeké ugyanakkor – elsősorban a járművek drágulásával összefüggésben – 0,3%-kal emelkedett. A főcsoportok közül továbbra is drágultak a szeszes italok, dohányárak (2,8%), valamint a szolgáltatások (2,0%), utóbbin belül a pénzügyi szolgáltatások ára 3,7, a közlekedési szolgáltatásoké 1,6, a lakbér, lakásszolgáltatás pedig 1,2%-kal nőtt.
- 2015 január–augusztusában a **nyugdíjasok** esetében a fogyasztói árak 0,3%-kal haladták meg az előző év azonos időszakit.

⁵ A 15–74 éves népességen belül.

⁶ A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

⁷ 2015 júliusában a keresetek a honvédelemben 32, a közbiztonság, közrend területén 22, míg a tűzvédelemben 23%-kal voltak magasabbak az előző év azonos időszakánál.

1. tábla

Összefoglaló adatok
(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2015. január–július

Megnevezés	2014	2015		
		január–június	július	január–július
Ipari indexek				
termelés	107,7	107,3	103,4	106,7
értékesítés belföldre	100,8	103,3	101,5	103,0
értékesítés exportra	110,5	109,4	104,6	108,7
létszám	102,5	102,9	102,2	102,8
termelékenység	105,3	104,5	101,8	104,1
Építőipari termelés indexe	113,5	108,0	100,2	106,7
Mezőgazdasági értékesítés indexe	114,2	115,4	110,1	114,0
Kiskereskedelmi forgalom indexe	105,1 ^R	106,1	106,8	106,2
Behozatal értéke, millió euró	78 232 ^R	40 931 ^R	7 063	47 994
értékindexe	104,7 ^R	106,1 ^R	102,3	105,5
Kivitel értéke, millió euró	84 506 ^R	45 136 ^R	7 737	52 874
értékindexe	104,0 ^R	107,9 ^R	105,4	107,6
Árindexek				
ipari termelői árak	99,6	99,0	100,3	99,2
ipari belföldi értékesítési árak	97,9	96,9	98,2	97,1
mezőgazdasági termelői árak	93,9	93,1	94,4	94,3
behozatali forintárak	100,1	98,9
kiviteli forintárak	101,1	99,4
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 823	2 864	2 922	2 872
index	104,5	102,2	102,9	102,3
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	7,8	6,8 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	237,7	243,2	244,2	243,4
nominális index	103,0	103,5	103,1	103,5
Nettó átlagkereset, ezer forint	155,7	159,3	159,9	159,4
nominális index	103,0	103,5	103,1	103,5

a) A 15–64 éves népességben belül.

b) 2015. május–július.

^R Revidált adat.

2.) 2015. január–augusztus

Megnevezés	2014	2015.		
		január–július	augusztus	január–augusztus
Fogyasztóiár-index	99,8	99,7	100,0	99,8
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-803 ^R	-894	-21	-915
Ebből:				
központi költségvetés	-817 ^R	-954	-26	-980
társadalombiztosítási alapok	8 ^R	37	-3	34

További információk, adatok
(linkek):
[Táblák](#)
www.ksh.hu

Elérhetőségek:
kommunikacio@ksh.hu
[Információszolgálat](#)
Telefon: (+36-1) 345-6789